

Piątek 4 marca 1938 r.

Tragikomedie moskiewska

**Krestinskij nie przyznaje się do winy — Zeznania składał pod terrorem
Zginęła kopia listu do Trockiego — Bucharin wygląda mizernie,
a Jagoda robi wrażenie zgrzybiałego starca**

Przed trybunałem wojennym Najwyższego Sądu Z.S.R.R. w Moskwie toczy się w dalszym ciągu proces przeciw b. dyktatorom sowieckim z Bucharinem, Jagodą i Krestinskiem na czele.

Pod odczytaniem aktu oskarżenia wszyscy podsądni przyznali się do zarzucanych im przestępstw z wyjątkiem Krestinskiego, który cofnął swoje zeznania, złożone na śledztwie, oświadczając, że złożył je pod przymusem w czasie śledztwa. Wątpił on bowiem, czy prawdziwe zeznania, złożone podczas śledztwa, dojdą do wiadomości kierowników partii i rządu.

Nieprawdziwe zeznania na śledztwie dawał celowo, mając zamiar powiedzieć prawdę dopiero na rozprawie sądowej, jeśli do takiej rozprawy dojdzie.

Krestinskij oświadczył wyraźnie, że był trockistą do r. 1927, t. j. do czasu, kiedy trockizm był ruchem wewnętrznym - partyjnym.

W listopadzie 1927 r. Krestinskij napisał do Trockiego ostry list, w którym powiadomił go o katorycznym z nim zerwaniu. Kopia tego listu została zabrana mu podczas rewizji i powinna znajdować się w aktach.

Prok. Wyszyński oświadczył, że jest inna kopia listu do Trockiego, ale listu, o którym mówi Krestinskij, w aktach nie ma.

Krestinskij woła, że to być nie może. Przewodniczący przywołuje Krestinskiego do porządku.

Opór Krestinskiego prokurator usiłował złamać zeznaniami innych podsądnych, jak Bessonowa, Grynkina i Rosenholca. Krestinskij wszystkiemu katorycznie zaprzeczał.

Oświadczenie Krestinskiego wywołało ogromne poruszenie na sa-

li, szczególnie wśród członków korpusu dyplomatycznego i dziennikarzy zagranicznych, gdyż zdaje się jest to niezmiernie rzadki wypadek w procesach sowieckich, ażeby oskarżony cofnął zeznania, złożone podczas śledztwa.

Podobny wypadek miał miejsce w roku 1932 podczas procesu Szterna, „oskarżonego“ o zamach na radcę ambasady niemieckiej w Moskwie, Twardowskiego.

Sztern wówczas oświadczył również, że go zmuszano w G. P. U. do zeznań terrorem.

Podsądni na ogół źle nie wyglądają, chociaż nieco gorzej niż podsądni z procesu Piatakowa. Bucharin wygląda mizernie i jest bardzo przynębiony. Zmizerniał również Krestinskij. Czterdziesto kilkuletni Jagoda robi wrażenie zgrzybiałego starca. Kto go widział w maju 1937 r. na Czerwonym Placu podczas rewii 1-go Maja, z trudem może go teraz poznać.

Wszyscy oskarżeni rzekli się obrońcy, z wyjątkiem lekarzy Plenikowa i Kozakowa.

AKT OSKARŻENIA

Według oficjalnej agencji sowieckiej, akt oskarżenia w procesie Bucharina, Rykowa, Jagody, Krestinskiego, Rakowskiego, Rosenholca, Iwanowa, Czernowa, Hrynko, Zelenkiego, Bessonowa

i Kramowa, Hodzajewa, Szarangowicza, Zubarewa, Bułanowa, Ławina, Pletnikowa, Kozakowa, Maksimowa, Kruczkowa, zarzuca oskarżonym, że sformowali oni grupę spiskowców p. n. „blok prawicowo - trockistowski“, który to blok miał na celu szpiegostwo, sabotaż, akty dywersji i terroru zagrożenie potęgze wojskowej Z. S. R. R., sprowokowanie zbrojnego najścia na Z. S. R. R., obalenie ustroju socjalistycznego, restaurację kapitalizmu oraz rozczłonkowanie Z. S. R. R. przez oddzielenie odeń na korzyść państw obcych Ukrainy, Białorusi, republik środkowo - azjatyckich, Gruzji, Armenii, Azerbejdżanu i prowincji nadmorskiej.

„Blok prawicowo - trockistowski“ połączył w swym łonie tajne ugrupowania antysowieckie.

„AGENCI ZAGRANICZNEGO WYWIADU“

Porozumienie to — zdaniem aktu oskarżenia — było ułatwione na skutek faktu, że wielu kierowników spisku było rzekomo od dłuższego czasu agentami zagranicznej służby wywiadowczej i że uprawiało w ciągu długich lat działalność szpiegowską na korzyść obcych wywiadów.

Śledztwo „ustaliło“, że Trocki miał stosunki z niemiecką służbą wywiadowczą od r. 1921, zaś z an-

gielskim „Intelligence Service“ — od r. 1926.

Oskarżony Krestinskij, będąc do końca 1937 roku zastępcą ludowego komisarza Spraw Zagranicznych, miał nawiązać stosunki z niemiecką służbą wywiadowczą w r. 1921.

Ludowy komisarz handlu zagranicznego do końca 1937 r. — oskarżony Rosenholz, miał rozpocząć swą pracę szpiegowską na korzyść niemieckiego sztabu w r. 1923, zaś na korzyść angielskiego „Intelligence Service“ w r. 1926.

Oskarżony Rakowski, b. prezes rady kom. lud. Ukrainy i b. ambasador Z. S. R. R. w Paryżu, miał być agentem „Intelligence Service“ od roku 1924 i agentem

wywiadu japońskiego od r. 1934.

Oskarżony Czernow — do końca 1937 r. pełniący funkcje ludowego komisarza Rolnictwa, oskarżony jest o działalność szpiegowską na korzyść Niemiec w r. 1928.

Oskarżony Szarangowicz, b. sekretarz C. K. partii Biał. Rep. Lud. miał być zwerbowany i wysłany w r. 1921 przez wywiad polski do Z. S. R. R. z tym, że ma tam uprawiać działalność szpiegowską.

Oskarżony Hrynko, wieloletni do końca 1937 r. ludowy komisarz Finansów, oskarżony jest o to, że był agentem wywiadów niemieckiego i polskiego w r. 1932.

(Dokończenie na str. 6-tej)

Zmarł, wołając o pomoc Zgon Gabriela d'Annunzio przy biurku

RZYM. Śmierć zaskoczyła Gabriela d'Annunzio przy biurku. Zmarły poczuł się źle i zaczął wołać o pomoc, jednak przed jej przybyciem nastąpił wywiew krwi do mózgu.

Ciało zmarłego zostało przeniesione do jego pokoju i ubrane w mundur generała lotnictwa. O śmierci poety został niezwłocznie zawiadomiony Mussolini.

D'Annunzio pomimo podeszłego wieku (miał 75 lat) pracował do ostatniej chwili. Świeżo wydał on dzieło p. t. „Opera omnia“, w którym opiewa zwycięstwa włoskie w Afryce i wyraża podziw dla woli zwycięstwa,

wykazanej przez Mussoliniego i naród włoski.

Zbrodniczy zamach nauczyciela na referenta personalnego Kuratorium

Wczoraj przed południem jeden ze zwolnionych nauczycieli kontraktowych, Michał Nawrocki, cierpiący na chorobę nerwową, oddał w gmachu Kuratorium Okr. Szkolnego w P.

znaniu kilka strzałów rewolwerowych od radcy wydziału personalnego Kuratorium, Mikieńskiego.

Strzały chybiły. — Sprawcę przytrzymało i aresztowano.

Sowiety wydają cudzoziemców a przede wszystkim obywateli polskich

Jak donoszą ze Zdobunowa, byli w ZSRR w ciągu lat ośmiu wrócili z ZSRR trzy rodziny polskie, wydalone z Zdobunowa, gdzie zamieszkiwały od r. 1930. Są to rodziny robotnicze z okolic Łodzi, których ojcowie i dorośli członkowie zatrudnieni

Guadalajara artyleria rządowa ostrzeliwała stanowiska powstańców w pobliżu Rio Sorbe, rozpraszając koncentracje przeciwnika, zasygnalizowane przez lotnictwo. Na pozostałych odcinkach frontu madryckiego trwa słaby ogień karabinowy i artyleryjski.

6-godzinny ogień artyleryjski zniszczył powstancyjski ośrodek oporu

PARYŻ. — Havas donosi z Madrytu, że artyleria rządowa po 6-godzinnym ogniu zniszczyła powstancyjski ośrodek oporu w odległości 3 km. na południowy wschód od Toledo w pobliżu szosy Toledo — Ciudad Real.

W północnej części prowincji

Organizowali jacejki wywrotowe w Stronnictwie Ludowym

Sąd Okręgowy w Łucku na sesji wyjazdowej w Kowlu rozpoznawał sprawę 21 mieszkańców powiatu kowelskiego o przynależność do Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy oraz o działalność wywrotową.

Oskarżeni, pozostając czynnymi członkami KPZU, w czerwcu r. ubiegłego przystąpili jednocześnie do organizowania w powiecie kół Stronnictwa Ludowego celem

przygotowania strajku rolnego.

Spółród oskarżonych Michał Waszula został skazany na 9 lat więzienia, Andrzej Parfeniuk — Jewdokia Kudacka — po 7 lat więzienia, Antoni Ostapczuk, Dymitr Semeniuk, Eugeniusz Janko i Aleksey Rybacki po 6 lat więzienia, pozostali na kary od 2 do 5 lat więzienia.

Dwóch oskarżonych sąd uniewinnił.

Negus przegrał proces Anglia uznaje rząd włoski w Abisynii

LONDYN. W izbie spraw cywilnych trybunału londyńskiego odbywała się wczoraj interesująca rozprawa pomiędzy b. cesarzem abisyńskim Haile Selassie a towarzystwem telegraficznym Cable and Wireless.

Haile Selassie zaskarżył towarzystwo „Cable and Wireless“ o zwrot 10.613 funt. szterlingów, należących się Abisynii w ramach układu, zawartego pomiędzy rządem abisyńskim i tym towarzystwem w sprawie serwisu radiotelegraficznego angielsko-abisyńskiego.

Towarzystwo, nie kwestionując, że suma powyższa należy się rządowi abisyńskiemu, odmawia jednak wypłaty tej sumy Haile Selassiemu, twierdząc, że pieniądze te zwrócone być powinny faktycznej władzy suwerennej Abisynii.

Przedstawiciel towarzystwa podkreślił, że rząd włoski, jako rządzący faktycznie w Abisynii, domaga się zwrotu tej sumy, a towarzystwo „Cable and Wireless“ nie ma zamiaru płacić dwa razy.

W związku z tym stanem

rzeczy, zwrócono się do M.S.Z. z prośbą o wyrażenie w tej sprawie międzynarodowej opinii. Od powiedź brzmi w sposób następujący:

„Rząd brytyjski uznaje rząd włoski, jako rząd de facto w tej części Abisynii, w której rząd włoski sprawuje władzę, a według informacji rządu brytyjskiego, rząd włoski obecnie sprawuje władzę faktyczną nad całą Abisynią, wobec czego rząd brytyjski uznaje rząd włoski jako rząd de facto w całej Abisynii“

Kronika polityczna

ZJAZDY O.Z.N.

W najbliższym czasie odbędzie się szereg zjazdów Obozu Zjednoczenia Narodowego na terenie województwa warszawskiego. W zjazdach tych wezmą udział sen. Róg, sen. Malinowski i były poseł Nosek.

ZJAZDY STRONNICTWA LUDOWEGO.

Stronictwo Ludowe urządza cały szereg zjazdów wojewódzkich i powiatowych na terenie całej Polski. Będą to zjazdy sprawozdawcze z kongresu krakowskiego oraz przygotowania do wielkiego zjazdu w Racławicach, który ma się odbyć w dniu 18 kwietnia b. z.

DR. PUTEK TWORZY NOWE STRONNICTWO?

Wykluczony na kongresie Stronictwa Ludowego b. więzień brzeski dr. Józef Putek nosi się z zamiarem utworzenia nowego stronictwa chłopskiego. W najbliższym czasie ma się już ukazać pismo tego nowego stronictwa p. t. „Polska Ludowa”.

„NAPRAWIACZE” W OFENSYWIE

Obóz „naprawczy” przechodzi do ofensywy na terenie Kółek Rolniczych oraz związków młodzieżowych. Liczne to ugrupowania, które posiada całkowite wpływy na Związek Młodzieży Wiejskiej „Młodej Wsi”, stara się zjednać sobie z reguły działaczy ze Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”.

Dymisja p. Czang-Kai-Szek na żądanie lotników sowieckich

HANKAU. Według krążących pogłosek, pani Czang-Kai-Szek ustąpiła ze stanowiska szefa lotnictwa chińskiego z powodu oporu i strajku lotników sowieckich, którzy nie chcieli służyć pod dowództwem kobiety. Agencja Reutersa podaje rów-

nież, że krążą inne pogłoski na ten temat, tłumaczące ustąpienie pani Czang-Kai-Szek żądaniem jej, by na pokładach samolotów, pilotowanych przez lotników cudzoziemskich, znajdowali się zawsze strzelcy chińscy, obsługujący karabiny maszynowe.

100.000 żołnierzy stracili Chińczycy w przeciągu trzech tygodni

TOKIO. Agencja Domei donosi z frontu Szansi, że siły japońskie, opierające w południowym Szansi, posuwają się szybko naprzód.

Kolumna Morimoto zdobyła wczoraj Meng-Czong, położone o 40 km na południe od Li-Yen, a o 200 km na południowy zachód od Tajuanu.

Kolumna japońska Akazaki zajęła Kuigan, położony o 20

kilometrów na południe od Li-Yen i kolumna Kobaaszi posuwała się o 10 km na południu od Li-Yenu.

Jak wynika z dotychczasowych doniesień, wojska japońskie zniosły dotychczas połowę sił chińskich w czasie swego marszu na południe, t. j. od 11 lutego. Straty chińskie oceniane są na przeszło 100 tysięcy ludzi.

a później dopiero osiągnięcie równowagi budżetów związków samorządowych. To stanowisko uznane powodowało, że Ministerstwo Skarbu nie godziło się na reformę finansów komunalnych, uzależniając ją od zmiany całego systemu podatkowego w Polsce. Jest więc poważną zasługą Rządu gen. Składkowskiego, że ruszył sprawę finansów komunalnych z miejsca, proponując nie tylko natychmiastowe zmiany w dochodach gmin, ale zapowiadając zasadniczą reformę finansów.

Rada Naczelna Związku Gmin Wiejskich na posiedzeniu w dn. 9 lutego r. b. uchwaliła wyrazić Rządowi podziękowanie, zwłaszcza za przejęcie wypłaty dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli i równocześnie zaleciła Zarządowi zgłoszenie pewnych, zresztą nieznacznych, poprawek do projektu rządowego.

Jako osobne zagadnienie należy traktować sprawę obowiązków gmin w dziedzinie opieki społecznej. Ustawa o opiece społecznej, jak i ustawa o finansach komunalnych, uchwalone w ro-

skiego. Wskrzeszone niezłomną wolą Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny, mają wcielić w życie Jego wskazania i cnoty rycerskie. Siły Zbrojne po wsze czasy pozostawać będą pod szczególną opieką Narodu i Państwa”.

Artykuł ten streszcza to, co można powiedzieć o powstaniu, roli i znaczeniu wojska w naszej wskrzeszonej Ojczyźnie.

Ustawa rozszerza obowiązek służby wojskowej na wszystkich obywateli, wprowadzając służbę pomocniczą oraz pociągając do służby pomocniczej kobiety. Ustawa jest nakazem chwili, która niesie ze wszystkich państw warkot samolotów wojennych i głuchy tupot nóg, maszerujących w zwartym ordynku wojskowym.

Hasło: każdy obywatel żołnierzem i każdy żołnierz obywatelem, szczególnie w Polsce musi być obowiązujące. Powszechna służba wojskowa w Polsce wydobędzie z mas cnoty rycerskie, i rozwinie wartości duchowe.

POWOŁANIE KOBIEC DO SŁUŻBY.

Artykuł powołujący kobiety do służby pomocniczej wojskowej spełnia postulaty kobiet zgłaszane od dawna. Rok 1863, lata 1914—20 dały liczne dowody, że kobiety potrafią pełnić zaszczyt-

nie służbę wojskową. Zaciąg kobiet do pomocniczej służby wojskowej jest ochotniczy, ale kobiety, które złożyły deklarację ochotniczą i ukończyły przeszkolenie wojskowe, podlegają obowiązkowi odbycia służby na równi z mężczyznami, podlegającymi temu obowiązkowi. Cenzus wieku obejmuje granicę od 19 do 45 lat.

Rada Ministrów może nałożyć w czasie pokoju obowiązek przeszkolenia wojskowego na kobiety w wieku przepisowym, które mają cenzus naukowy.

SKOLENIE REZERW.

Ustawa podnosi wymiar przeszkolenia rezerw, wprowadzając szkolenie niezależnie od ćwiczeń. W tym celu zorganizowane są legie akademickie. Młodzież szkół średnich bezpośrednio po maturze podlega obowiązkowi wyszkolenia wojskowego.

Powszechny obowiązek służbowy nie obejmuje tylko absolutnie niezdolnych do służby stałej lub pomocniczej, lub przestępców.

Ustawa zawiera postanowienie o dokonywaniu przymusowych zabiegów chirurgicznych, jeżeli mogą one przywrócić zdolność do służby wojskowej. W ten sposób udostępnia się jednocześnie poborowym opiekę lekarską na koszt Państwa. Przewiduje się również służ-

bę zastępczą dla tych, którzy służby wojskowej nie pełnili lub wykonywali ją w zakresie niedostatecznym.

Ustawa wzmacnia obronność Państwa i umożliwia wszystkim obywatelom pełnienie najwyższego obowiązku wobec kraju, bez różnicy płci, wyznania i narodowości. Pobór zarządza Prezydent Rzeczypospolitej.

CELIBAT NAUCZYCIELEK ZNIESIONY

Bez dyskusji uchwalono dalej projekty ustaw o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w państwowych przemysłowych szkołach wyższych nieakademickich, utworzeniu działu rolniczego na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, nadaniu pełnych praw akademickich Uniwersytetowi Katolickiemu w Lublinie, zniesienie ustawy celibatowej, która ograniczała prawa zamążpójścia nauczycielek na Śląsku.

Obszerną dyskusję wywołał natomiast rządowy projekt ustawy o przekształceniu Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie w Centr. Małop. Kasę Oszczędności. Również poważną wymianę zdań wywołał rządowy projekt ustawy o przejęciu przez Skarb Państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli. W głosowaniu projekt ustawy został przyjęty w drugim i trzecim czytaniu.

Sprawa niepodległości Austrii przedmiotem dyskusji w parlamencie angielskim

LONDYN. W Izbie Gmin poseł Labour Party Henderson zgłosił nagły wniosek, żądający wypowiedzenia się rządu na temat sytuacji w Austrii.

Henderson wyraził wątpliwość co do dalszej egzystencji Austrii jako państwa niepodległego. Henderson domagał się

od rządu brytyjskiego moralnego poparcia Austrii przez podtrzymanie deklaracji Delbosa, w której Francja stwierdza, że niepodległość Austrii uważa za istotną czynność dla pokoju europejskiego.

Premier Chamberlain w odpowiedzi stwierdził, że zda-

niem rządu nie istnieją podstawy prawne dla określenia zawartego porozumienia jako pogwałcenia postanowień traktatu pokojowego w Saint Germain lub genewskiego protokołu, że niepodległość Austrii nie może ulegać zmianie bez zgody Ligi Narodów.

Dokonało się faktycznie porozumienie 2 mężów stanu co do pewnych zarządzeń, podejmowanych dla polepszenia stosunków między obu krajami. Należy obecnie, zdaniem premiera, odczekać rezultatów tego porozumienia.

Jest rzeczą oczywistą, oświadczyl z naciskiem Chamberlain, że Wielka Brytania nie może się nie interesować wydarzeniami w centralnej Europie.

Polityka rządu brytyjskiego polega na doprowadzeniu Europy do większego, niż dotychczas, poczucia bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania, a te cele z natury rzeczy albo uzyskają poparcie, albo też realizacja ich pozostanie utrudniona wskutek tego, co stanie się w którejś części Europy.

Biorąc to pod uwagę premier uważa za wynurzenia Delbosa z ubiegłej soboty za bardzo cenne. Rząd brytyjski, zakończył premier, będzie w dalszym ciągu bacznie obserwował wydarzenia w Austrii okazując temu krajowi jak największe zainteresowanie.

Fryzjerka szpiegiem

LONDYN. Agencja Reutersa donosi o aresztowaniu właścicielki zakładu fryzjerskiego pod zarzutem szpiegostwa. Policja podczas rewizji znalazła w należącej do niej zakładzie liczne dokumenty kompromitujące.

Obniżenia opłat za leczenie

oraz zwiększenia ilości poradni lekarskich - domagają się Związki Gmin Wiejskich, Miast i Powiatów

Samorząd terytorialny wraz z całym gospodarstwem narodowym i administracją publiczną przechodził historię i rozwój. Jako organizacja obywateli, powołana do zaspakajania potrzeb kulturalnych i gospodarczych oraz biorąca udział w administracji — musiał podejmować inicjatywę w organizowaniu zbiorowego wysiłku gmin i gromad w kierunku podnoszenia poziomu życia wsi.

Należyte spełnianie tych zadań samorządu terytorialnego wiązało się, oczywiście, jak najczęściej z dużymi wydatkami, na co jednak wegetacyjne budżety gmin wiejskich właściwie pozwolić sobie nie mogły. To też samorząd zmuszony był w tym okresie ponosić ofiary, przewyższające stanowczo jego możliwości, ale też ma poważne zasługi w przewyższaniu kryzysu i jego skutków.

Do niedawna uznawano wyłącznie zasadę zaspakajania potrzeb materialnych w państwie wedle hierarchii zagadnień, a więc najpierw równowaga budżetu Państwa i stałość waluty,

ku 1923, nie mogły należycie ocenić możliwości finansowych społeczeństwa. Koszty opieki społecznej i koszty leczenia ubogich chorych przekraczały zdolności finansowe gmin, zwłaszcza w okresie depresji gospodarczej, rujnując często równowagę budżetową i powodując zaległości, niemożliwiające prowadzenie racjonalnej gospodarki zarówno związkom samorządowym, jak i szpitalom i zakładom opieki społecznej. W roku 1934, kiedy zaległości gmin z tego tytułu urosły do 60 milionów, wydano z konieczności państwowych dekret, który po prostu anulował te zaległości.

Dekret ten nie załatwił, oczywiście, radykalnie sprawy kosztów leczenia i opieki nad chorymi, a zaległości w ciągu trzech lat następnych znowu powstały i dosięgły sumy dwudziestu kilku milionów zł.

Odnosnie zatem tej sprawy Związek Gmin Wiejskich wysuwa obecnie następną projekt:

a) dostosowanie ustawy o opiece społecznej do możliwości finansowych społeczeństwa i

zdolności gmin,

b) stworzenie nowych źródeł dochodu wedle propozycji złożonych przez Związki: Gmin Wiejskich, Miast i Powiatów Ministerstwu Opieki Społ.

W ramach obowiązującego ustawodawstwa można by zmniejszyć trudności materialne związków samorządowych przez obniżkę stawek za leczenie w szpitalach, rozszerzenie sieci poradni lekarskich i tworzenie ośrodków zdrowia po kilka w powiatach, tworzenie tanich izolatni dla umysłowo chorych i chroników, stosowanie metod opieki otwartej, miast kosztownej w zamkniętych zakładach opiekuńczych.

Wszystkie poruszone w niniejszym artykule sprawy domagały się bądź domagają się jak najszybszego ich załatwienia, bo wiemy od sprawnego funkcjonowania administracji gminnej zależna jest w dużym stopniu działalność administracji państwowej, co w sumie przyczyni się niewątpliwie znacznie do zwiększenia dobrobytu kraju i jego obywateli.

Wesoły kącik

Powodzenie

W dzisiejszych kryzysowych czasach, kiedy się spytać kogoś: „Jak się panu powodzi?” z góry można przewidzieć odpowiedź:

— Ciężko, panie! Kiepsko, panie! Kryzys, panie!

Nawet jeżeli się komuś lepiej wiedzie, to też się woli nie przyznawać, żeby się, broń Boże, nie zlecieli do niego po pożyczki.

To też byłam szczerze zdziwiona, kiedy spotkałam kolegę z wojska, Kolańczyka, z którym się już od kilku lat nie widziałam.

Minę miał zadowoloną, wyglądał dobrze i kiedy spytałem, jak mu się powodzi, odpowiedział wesoło:

— Bardzo dobrze! Doskonale!

Miałem wrażenie, że się prześmiałem.

— Przepraszam, jak?!

— Powodzi mi się doskonale! — powtórzył. — Robię świetne interesy, żyję, jak król.

Aż mi się wierzyć nie chciało! Nareszcie spotkałem człowieka zadowolonego, który nie płacze, nie jęczy, nie stęka!

Rzuciłem mu się na szyję z radością.

— Bardzo się cieszę, żeśmy się spotkali. Musimy się częściej widywać. Nie odmówisz mi chyba i zjesz ze mną dzisiaj obiad.

Wymawiał się, że jest zajęty, że ma pilny interes do załatwienia, ale wreszcie, kiedy się odwołałem do naszej dawnej przyjaźni, uległ.

Postawiłem mu suty obiad. Niech widzi, że też nie jestem pętlakiem i że nie zależy mi na jego pieniądzach.

A po obiedzie, zapalając papierosa, spytałem, jakby od niechcenia:

— A jakie ty właściwie robisz interesy?

— Żadnych — oznajmił mi obojętnie.

— Aha! Więc pewno masz świetną posadę?

— Gdzie tam! Od dwóch lat jestem bez pracy.

Na chwilę zaniemówiłem ze zdumienia.

— Nie... nie rozumiem!... Więc dlaczego mówisz, że ci się świetnie powodzi?

— Bo... uważasz... ja z tego żyję!

— Jakto?...

— Bieda już na nikogo nie robi wrażenia. Kiedy mówiłem, że mi się źle powodzi, że nie mam na obiad, że jestem bez grosza, to wszyscy wielokrotnie ode mnie, jak od zarazy! Každy mnie unikał. A od czasu, jak mówię, że mi się powodzi doskonale, każdy mnie chętnie na obiad zaprasza, na kolację! Jestem rozrywany! I o pożyczkę o wiele łatwiej! Bezrobotnemu nikt nie pożyczył! Ale kto odmówi pożyczki człowiekowi, któremu się świetnie powodzi? Wystarczy tylko, żebym napomknął, że zostawiłem portfel w domu.

Napoleon Sadek.

RADIO

PIĄTEK, 4 MARCA

6.15 „Kiedy ranne”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Duety z oper włoskich. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00—15.30 Przerwa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 16.45 Pięć wróbli w jed-

50.000 osób szło za trumną ś.p. ks. Streicha

Masowy udział wiernych i okolicznych mieszkańców świadectwem niezwyklej popularności kapłana, ofiary zbrodni

Władze prokuratorskie i sądowe - śledcze w szybkim tempie kończą dochodzenie w sprawie morderstwa dokonanego przez Wawrzyńca Nowaka.

Główny nacisk kładzie się na ustalenie pobudek, jakimi kierował się zbrodniarz. Nowak zachowuje się już zupełnie spokojnie i stara się udowodnić dłażego dokonał mordu. Twierdzi, że chciał w ten sposób zwrócić uwagę społeczeństwa na sprawę kleru w Polsce i że miał nadzieję, iż po budzi to do rewizji stosunku państwa do duchowieństwa.

Nie ulega już obecnie żadnej wątpliwości, że Nowak jest komunistą i to nieco anarchizującym. Oświadczył bowiem między innymi, że nie uznaje żadnej władzy i nie uznaje przewódców.

Ucieczka z niewoli

Stan jego zdrowia nie budzi większych obaw. Nowak przebywa w szpitalu więziennym. Ma złamany nos, dużą ranę na głowie i, jak twierdzą lekarze, straci oko.

Dochodzenie ustaliło, że Nowak przybył do Polski w roku 1918 z Rosji Sowieckiej. Służąc w armii niemieckiej, dostał się w roku 1915 do niewoli rosyjskiej. Udało mu się zbiec z niewoli i tułał się po całej Rosji. W końcu wstąpił do korpusu Dowbora Muśnickiego, z którym wrócił do kraju. Prawdopodobnie jeszcze w czasie pobytu w Rosji, Nowak przejął ideami komunistycznymi.

Przez 20 lat tułał się po całej Polsce, mieszkając w różnych miejscowościach. Nie mając określonego zawodu, miał się różnych prac. Ostatnio w Luboniu pracował jako murarz.

Podczas zimy był bez pracy, a w sezonie zarabiał po 5 zł. dziennie.

Ponowne poświęcenie kościoła

Ks. dziekan Adamski z Łodzi pod Stęszewem dokonał ponownego poświęcenia bocznej i głównej nawy kościoła parafialnego w Luboniu oraz miejsca, gdzie się buduje grobowiec, w którym zostaną złożone zwłoki ś.p. ks. Streicha.

nym pudle — opowiadanie dla dzieci. 16.00 Rozmowa z chorymi. 16.15 Koncert rozrywkowy. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Urszulanka na Polesiu — pogadanka. 17.15 Szlakiem rozpięwanego włóczęgi (piosenki amerykańskiego trampa). 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Komunikat śniegowy. 18.10 Płyty. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Theatrum Sancti Casimiri. 19.30 Piosenki. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert symfoniczny. 22.50 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II

13.00 Koncert rozrywkowy. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Koncert kameralny. 15.00 Reportaż. 15.15 Wiadomości sportowe. 15.20 Orkiestra salonowa. 16.15—18.00 Przerwa. 18.00 Sonaty fortepianowe. 18.40 Pieśni polskie i obce. 19.05 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 20.00—22.00 Przerwa. 22.00 „Sen życia” (zmora senna w literaturze). 22.15 Muzyka lekka (płyty).

Na uroczystość tę przybyło kilka tysięcy osób.

Przy ołtarzu ustawionym prowizorycznie tuż przy głównym wejściu do środkowej nawy ustawili się delegacje ze sztandarami. Po akcie poświęcenia, dokonanym przez ks. dziekana Adamskiego odbyła się procesja, która obeszła dookoła świątyni. Następnie ks. Adamski po wygłoszeniu u stóp ołtarza wzruszającego kazania odprawił nabożeństwo ekspiacyjne w bocznej nawie, gdzie w niedzielę zginął ś.p. ks. Streich.

Po nabożeństwie ludność Lubonia i okolic zgromadziła się przed Domem Gminnym. Na budynku wywieszono sztandar narodowy z żalobną krepu, opuszczony do połowy masztu.

Salę na pierwszym piętrze

przysłonięto kirem i ozdobiono drzewkami laurowymi.

O godzinie dziesiątej rano przywieziono do Poznania samochodem pogrzebowym zwłoki zamordowanego kapłana i wystawiono je na widok publiczny w sali na pierwszym piętrze. Na katafalku trumnę ze zwłokami obsypano zielenią i kwiatami. Ś.p. ks. Streicha ubrano w ornat koloru fioletowego. Przed trumną ustawili się warta honorowa kolejarzy pod bronią, a dwaj ministranci klęczą przy zwłokach duszpasterza.

O godzinie 10.30 przestąpiła próg Domu Gminnego matka zamordowanego w towarzystwie najmłodszego syna.

Trudno opisać rozpacz matki na widok leżącego w trumnie syna. W pierwszej chwili całko-

wicie się załamała i tylko dzięki pomocy towarzyszących jej osób nie upadła na podłogę. Usadowiono ją na krześle, jednak jeszcze długo nie mogła przyjąć do siebie.

W czwartek o godz. 10 rano odbył się pogrzeb ś.p. ks. Streicha. Już od samego rana z Poznania tłumy ludzi zdążyły w stronę odległego o 9 kilometrów Lubonia. Uruchomiono wszystkie autobusy, samochody ciężarowe, sprowadzono niemal z całego Poznańskiego wszystkie taksówki i wozy prywatne. W pogrzebie wzięło udział około 50.000 osób, przybyłych z najbliższych okolic Poznańskiego.

O godz. 10 rano przeniesiono zwłoki zamordowanego proboszcza z Domu Gminnego do kościoła, w którym dokonano ohydnej zbrodni.

Hollywood stoi pod wodą

Tak wielkich wylewów nie notowano od 400 lat

LOS ANGELES. Gwałtowne wylewy rzek wytworzyły poważne komplikacje w komunikacji kolejowej w okręgu Los Angeles.

Dwa pociągi Towarzystwa Southern Pacific zostały zablokowane w Santo Susanna. In-

ny pociąg, wiozący 250 pasażerów, unieruchomiony został w Indio.

Donoszą tu o dwóch nowych wypadkach śmierci. Obecnie liczba ofiar powodzi wzrosła już do 6-ciu. Wylewy rozszerzają się w kierunku północnym

i północno-zachodnim od Los Angeles.

Od 4-ch dni trwają w Los Angeles nieprzerwane ulewę. Wylewy rzek w południowej Kalifornii są tak wielkie, jakich nie notowano od 400 lat.

Hollywood zalane jest znaczącej przestrzeni. Wielkie połacie kraju pozbawione są wszelkiej komunikacji.

Sytuacja jest niebezpieczna, gdyż służba meteorologiczna przewiduje dalsze, jeszcze bardziej gwałtowne, ulewę i burze.

Czerwony Krzyż został mobilizowany dla niesienia pomocy ofiarom żywiołu.

Dwa napady bandyckie

Trzy osoby odniosły rany

Dwa nowe napady bandyckie wydarzyły się w okolicach podwarszawskich. We wsi Wiskitki zapukał późnym wieczorem do jednego z domów jakiś osobnik. Gdy właściciel mieszkania Szyja Frenkiel otworzył drzwi, do sieni wtargnęło trzech zamaskowanych bandytów.

Jeden z opryszków wystrzelił kilkakrotnie do przerażonego gospodarza, raniąc go w rękę. Druga kula trafiła brata Frenkiela, Abrama, raniąc go również lekko w dłoń.

Ponieważ domownicy podnieśli głośny alarm, bandyci zbiegli, nie dokonawszy rabunku.

Drugi napad miał miejsce w osadzie Zawilki Stare. Opryszek wtargnął do zagrody Wacława Jabłońskiego. Gdy natknął się na syna właściciela, Tadeusza, wystrzelił dwukrotnie do niego, raniąc go lekko. Żona Jabłońskiego zdążyła jeszcze przed tym wyskoczyć przez okno i wszcząć alarm.

Bandyta rzucił się wówczas do ucieczki.

Powiadomiona policja zorganizowała natychmiast energiczny pościg za napastnikami.

Istnieje podejrzenie, iż oba te napady były dokonane przez zbiegłego z okolic Lublina bandytę Rusina, który zdążył dobrać sobie nowego kompana i zająć się organizowaniem dalszej zbrodniczej działalności.

Aresztowanie słynnego lichwiarza

Pobierał od 3 do 10 proc. miesięczne

W ręce policji warszawskiej wpadł niedawno słynny lichwiarz stołeczny Sender Moszników. W czasie dochodzenia okazało się, iż pożyczka on sumy na nieprawdopodobnie wysokie procenty oraz dyskontował czek i weksle, pobierając od trzech do dziesięciu procent miesięcznie.

Bezczelny lichwiarz, żerujący na swych ofiarach, doprowadził do samobójstwa jednego z dłużników, kupca Menlisa. Rodzina zmarłego złożyła skargę do policji i dopiero wówczas wampir znalazł się za kratkami.

Jak wyszło następnie na jaw, Moszników przed kilku jeszcze laty był pełnym nędzarzem.

Przypadkowo zetknął się z różnymi aferzystami i pośrednicząc w „interesach” dorobił się w krótkim przeciągu czasu pokaźnego majątku.

Głównym jego zajęciem było skupywanie weksli, których wystawcy nie kwapili się z wykupieniem ich. Moszników z niebywałą zaciętością dochodził swych praw i bezwzględnie gwałcił dłużników, wydobywając zawsze przez komorników pieniądze.

Z tych właśnie powodów rył sobie przydomek „wampira wekslowego”.

Aresztowanego aferzystę zwolniono z aresztu za kaucją 20.000 zł.

Tajemnica napadu rabunkowego na 71-letniego woźnego banku

Zuchwały napad rabunkowy dokonany we wtorek na 71-letniego woźnego Powszechnego Banku Związkowego w Białej, Franciszka Kusia, któremu nie znany sprawca zrabował teczkę z 15.000 zł, postawił na nogi policję Białej i Bielska.

W ciągu wtorku dokonano licznych aresztowań. Wśród aresztowanych znajdują się te wszystkie osoby, na których pada podejrzenie, że mogły dokonać rabunku, bądź te, które mogły przyczynić się do wyświadczenia tajemniczego sprawcy.

Władze rozpięły ponadto nagrodę 1.500 zł, ofiarowaną przez bank za ujęcie, albo przy czynieniu się do naprowadzenia na ślad sprawcy napadu.

W czasie obławy, przeprowadzonej we wtorek, znaleziono około 6 wiec. w sieni domu przy ul. Jagiellońskiej 13 w Białej, odległej o około 150 kroków od miejsca napadu, skórzaną teczkę podrzuconą pod wycieraczką mieszkania dozorczy. Była to teczka woźnego Franciszka Kusia. Była ona wypróżniona, a z niej wyciągnięto teczkę.

wił w niej dwie książeczki obrotowe Banku Polskiego. W jednej z nich była zaksięgowana zrabowana woźnemu suma 15.000 zł.

W toku dochodzeń ustalono, że napastnik wyprzedziwszy Kusia wszedł do sieni i czekał na schodach na przyjscie woźnego. Upewniwszy się, że Kusi wszedł do sieni sam i zatrzymał za sobą drzwi, napastnik zniechęca rzucił się na niego, ogłuszył go tępym narzędziem i zrabował teczkę.

Kalendarz dnia

PIĄTEK

4

MARZEC

Kazimierza król,
Lucjana.
Słowiański: Kazi-
mira.
Słońca ws. 6.17,
zach. 17.20.
Księżycy wschód
6.32, zach. 20.27

KRONIKA HISTORYCZNA:

1356 Koronacja króla Jagiełły w Krakowie.
1848 Zmarł w Wilnie królówicz Kazimierz, późniejszy święty, kan. 1522 i patron Polski.
1849 Ślub Jana Kazimierza z Marią Ludwiką.
1863 Langiewicz zwycięża pod Pieskową Skalą.

PRZYSŁOWIA LUDOWE:

Na św. Kazimierza, skowronek przybieża.

CIEKAWY WIADOMOŚCI:

Ludność Warszawy wypija dziennie przeszło 220 tysięcy litrów mleka, co mieści się w 22 wagonach.

RADY PRAKTYCZNE:

Na stłuczone miejsce na ciele natychmiast przyłożyć zimny okład.

Tłumaczenie snów

Smutna Stęfulka pod 34—6. Pożna Pani Kazimierza. Szczęśliwa cyfra 8. Spełnia się marzenia.

P. Apollo Belwederski. Proszę uniknąć alkoholu. Wojna nie byłaby dla Pana korzystna. Nie będzie Pan nigdy bogaty, wróżę jednak dostatek. Proszę starać się o przyjaźń otoczenia.

P. W. Wiśniewski. Sen Pański wróży rozmowę z mężczyzną w mundurze. Spełnienie marzeń. Sen żony przepowiada długie życie; ktoś ją miłe wspomina.

17. Sztubaczka z Woli. Będzie miła przechadzka w towarzystwie lotnika. Rozmowa o przyszłości. Koleżanka zazdrości Pani powodzenia. Szczęśliwy dzień: sobota.

P. Tamara. Pogodzi się Pani z człowiekiem, z którym Pani zerwała. Jednakże nie będzie Pani z nim naprawdę szczęśliwa; spotka Pani w przyszłości — niezbyt dalekiej — prawdziwego przyjaciela.

Odpowiedzi Redakcji

P. Tomasz Barański w Krakowie (Słoneczna 5): Kartę Pańską przeczytaliśmy bardzo uważnie. Wniosek, który Pan wyciąga, nie odpowiada rzeczywistości. Pamiętnik Frani Snopkówny jest autentyczny i został jedynie przystosowany do druku. Miara powieściowa nie jest więc tutaj właściwa.

Z dalszego rozwoju akcji przekonana się Pan, że przewidywania Pańskie były przedwczesne, bowiem rozwój wydarzeń pójdzie po linii Pańskich życzeń.

Serdecznie dziękujemy za uwagi, które, jak sądzimy, wypływały z życzliwości dla Redakcji, i pozdrawiamy.

Na wesoło

OZNAKA

— Mieszkanie pana musi być małe i ciasne?
— To prawda. Ale skąd pan wie o tym?
— Poznaję to po piesku, który panu towarzyszy. Macha ogonem nie z prawa na lewo, ale z góry na dół.

W KSIĘGARNI

— Co pan woli, klasyków, czy powieści kryminalne?
— Proszę o klasyczną powieść detektywną!

Pasta do zębów
Odol zwalcza
osad i chroni
zęby przed
zniszczeniem.

Pod hasłem: „wkrótce wojna” budowane są nowe miasta w Sowietach — Na Dalekim Wschodzie miasta przeobrażają się w porty wojenne

Przed gmachem moskiewskiej Opery na długo przed początkiem przedstawienia stoją tłumy, które cierpliwie czekają na otwarcie podwoi teatru, aby zdobyć dobre miejsce na sensacyjnej teatralnej bieżącej zimy, operę „Pancernik Potiemkin”.

Prasa sowiecka pod niebiosami wyniosła kompozytora tej opery ponieważ podporządkował się lansowanemu ostatnio hasłom propagandowym. Ostatnio czynnik oficjalne wszystkie środki starał się wzbudzić wśród ludności Rosji sowieckiej zainteresowanie dla floty. Z miejscowości do miejscowości jadą na kółkach najnowsze modele okrętów wojennych, radio prawie codziennie podaje reportaże z wielkich

portów, oraz ze spuszczonej na wody pancerników.

Rosyjska flota nie ma za sobą chwalebnej przeszłości. W czasie wojny rosyjsko-japońskiej odegrała ona smutną rolę. Po rewolucji stan floty znajdował się w opłakanym stanie. Technicy i inżynierzy wyspecjalizowani w budowaniu okrętów zostali rozstrzelani przez czerwonych marynarzy, okręty zaś pokryły się rdzą. Dopiero w roku 1923 przystąpiono do odbudowy floty. Szczególny nacisk położono na budowę łodzi podwodnych.

Obecnie Sowiety posiadają największą flotę łodzi podwodnych na świecie. Według oficjalnych danych rozporządzają one 150 łodziami podwodnymi, w rzeczywistości zaś liczba tych jednostek morskich jest znacznie większa.

Poza tym Sowiety w rozbudowie swej floty położyły wielki nacisk na budowę nowych baz morskich. Leningrad przeobraża się w olbrzymią twierdzę morską. Na Dalekim Wschodzie i w okolicach podbiegunowych powstały nowe miasta które przeobrażają się w porty wojenne. Mgłą tajemnicy otacza się nowo-wybudowany port sowiecki w okolicach podbiegunowych, Polarnoje, położony w pobliżu Murmańska i granicy norweskiej. Miasta te zdezonizowały już Archangielsk przede wszystkim dlatego, że port ten jest przez cały rok wolny od lodów. Pierścień twierdzy chroni ten port z jego rezerwuarami naftowymi i hangarami przed ewentualnymi niespodziankami nieprzyjaciela.

Jeszcze bardziej na północ jest wysunięty port Dickinsona na wyspie tej samej nazwy. Fort Dickinsona jest miastem pozbawionym kina, teatru i sklepów, i tylko dwa razy w miesiącu doręcza się tu pocztę. Mimo to nie jest on oddzieleny od świata. Mieści się bowiem tutaj centrala dla 64 radiowych stacji polarnych, które przesyłają do fortu sprawozdania meteorologiczne i których radiotelegrafici, znajdujący się od siebie w odległości setek kilometrów, na krótkich falach urządzają mi stróżstwa szachowe.

Fort Dickinsona powoli, ale systematycznie przeobraża się w bazę morską o kolosalnym znaczeniu. Dniem i nocą słyszy się w pobliżu „miasta radiowego” detonacje dynamitu, które

rozsadza się skały, a w powstałych w ten sposób galeriach umieszcza się ciężkie działa dużego kalibru.

Na Dalekim Wschodzie, który wskutek ostatnich wypadków budzi wielkie zainteresowanie admiralacji sowieckiej, Władywostok zostaje rozbudowywany w takim tempie i na taką skalę, że obecnie jest on po Singapoore drugim portem wojennym świata.

Według ostatnich wiadomości, podanych przez „China Mail”, obecnie jest tam skupionych 100 łodzi podwodnych. Wykańcza się tam teraz budowę portu dla wodnopłatowców.

W wypadku gdyby Władywostok został zdobyty przez nieprzyjaciela, flota sowiecka może się skryć w bazie morskiej Komsomolsk, odległej od por-

tu o sto kilometrów na północ. Komsomolsk z czasem dorówna Władywostokowi pod względem wielkości i uzbrojenia.

GIEŁDA

Dolar 5.24, Fr. franc. 16.94, Funt ang. 26.35, Gulden gd. 99.75, Mar. niem. 100, srebrna 113.

Dewizy: Belgia 89.55, Holandia 294.95, Kopenhaga 118, Londyn 26.44, N. Jork - kabel 5.27, Paryż 17.13, Praga 18.50, Szwajcaria — 122.30.

Papiery procentowe: Dolarówka 42.50, 3 pr. inwest. I em. 83.75, serie 93.75, II em. 84, serie 95.75, 4 pr. konsolid. 68, Konwers. 69.25, Kolejowa 67.25, 4 i pół pr. poz. wewn. 66.25, 4 i pół pr. LZZ. 63.75, 4 i pół pr. LZW. 69, 5 pr. LZW. stare 74, 5 pr. LZW. Łodzi 1933 r. 64.

Akcje: B. Polski 113, Warsz. Cukier 36.50, Warsz. Węgiel 32, Lilpop 63.50, Modrzejów 14.25, Norblin 78.50, Ostrowiec 57, Starachowice 39.50, Rudzki 10.75, Żyrardów 72.

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc jest nieublagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla poci wieku i stanu, kosztuje miliony ludzi. — Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitów uporczywego, męczącego kaszlu, grypy itp. stosują pp. lekarze

BALSAM TRIKOLAN - AGE

który, ułatwiając wydzielaniu się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Na małej wokandzie...

Zemsta przyjaciół czyli: „Wesele, jakich wiele”

(A. E.) Przez rok czasu całe miasto o niczym innym nie mówiło, tylko o tym, że Teofil Musialski żeni się z Agatą Łątkówną.

Opowiadano sobie rozmaite szczegóły, jak to Teofil poznał Agatę na tańcówce, jak zaraz nazajutrz złożył jej oficjalną wizytę, jak Agata z początku go nie chciała, a później zakochała się w nim na umór...

Wszyscy wiedzieli, że panna Agata szykuje sobie wyprawę, że Teofil obstatował czarny garnitur w białe prążki u krawca Fajwla Wielbłąda...

I naraz nisz tego mi z owego gruchnęła po mieście wieść, że młodej pary nie ma. Po prostu wzięli cichy ślub i umknęli sobie gdzieś na miodowy miesiąc.

Zapanowało powszechne oburzenie. Cichy ślub? Bez gości? Bez wesela?

Najbardziej rozgoryczeni byli przyjaciele pana młodego. Bo oto jeden z nich opuścił grono starych kawalerów, nie okupiwszy się nawet porządną „wyżerką”.

Ze zaś podobne przestępstwo nie może ująć bezkarnie, przeto

zapadło postanowienie, aby panna Teofila porządnie obić natychmiast po jego powrocie do miasta. Egzekucja ta istotnie odbyła się, a wykonawcy (Stanisław Mrzonek i Alfred Mąka) stanęli w charakterze oskarżonych przed sądem.

Na rozprawie zeznawał między innymi świadek Antoni Łydkowski:

— Faktycznie rzeczywiście — mówił — ludzie teraz obecnie coraz więcej cichych ślubów biorą.

Mówią, że im nie warto ekspensów uskutečniac, bo i tak na wesela głównie przeważnie granda niemeldowana przychodzi.

Ale nie o ekspensa się rozlażi, proszę sądu wysokiego, bo na wesele zawsze pieniądze by się znalazły. Znakiem czego o wiele chto bierze cichy ślub, to mu o inoze parę butów chodzi, a mianowicie, żeby się dzieci nie budziły.

X

Sąd uznał winę oskarżonych za udowodnioną i skazał ich na dwa tygodnie aresztu każdego.

— W końcu usnęłam. Obudziłam się ze świtem. Uprzątnęłam mieszkanie, jak mogłam najstaranniej. Własną szmatką kurze powycierałam. I czekałam, aż przyjdzie pan Kitus, żeby mu chociaż podziękować.

Jakoś niesporo było mu wracać.

Doczekalam się tak południa, a on nie przychodzi. Już i ja mi się porządnie zachciało. Bałam się zrazu ruszyć. Nuż pamięta, i jak wróci będzie chciał to zjeść. W końcu nie mogłam się przemóc. W dodatku apetyt miałam ostatnio bardzo duży. Bardzo mi się

chciało przegryźć tę trochę kiełbasy ogórkiem kwaszonym. Nie pamiętam, żebym kiedy w życiu tak mocno czego chciała, jak wtedy tego ogórka.

W końcu pobiegłam na ulicę. Musiałam biec kawałek drogi, zanim znalazłam sklep, w którym były ogórki.

Kupiłam aż dwa. Po drodze nie mogłam wytrzymać i jeden nakąsiłam.

Śpieszyłam się, bo obawiałam się, że może pan Kitus wróci, a ja mieszkanie zostawiłam na Opatrzności Boskiej, nie zamknięte na klucz. Co prawda na korytarzu nie widziałam do tej pory, ani słyszałam żywej duszy, ale kto tam wie?

Wpadłam prędko, ile mi sił starczyło, na schody, na korytarz, biorąc za kłamek, drzwi nie puszczając.

Tak opisuje jeden z fragmentów swego życia Frania Snopkówna, bohaterka powieści pt. „Dziewczyna do wszystkiego”. Powieść drukujemy na str. 7-ej.

HIGIENA — TO ZDROWIE

Wielu higienistów twierdzi, że jedynie mechanicznie wykonane opakowanie proszków daje gwarancję całkowitej higieny.

MASZYNOWO — BEZ DOTYKU RĄK

wykonane proszki „Migreno-Nervosin” z KOGUTKIEM W

TOREBKACH (nowe opakowanie) DAJĄ TĘ GWARANCJĘ.

Dbając więc o własne zdrowie, żądajcie proszków Z KOGUTKIEM tylko w MECHANICZNIE WYKONANYCH TOREBKACH, — gdyż dzięki temu unikniecie narażenia zdrowia na przykre niespodzianki.

Trocki na służbie Rzeszy i Anglii

Krestinskij, Bucharin, Rykow, Rakowski i Jagoda szpiegami?

(Początek na str. 1)

NA ROZKAZ TROCKIEGO

Spiskowcy z bezpośredniego polecenia zagranicznych wywiadów uprawiali — według aktu oskarżenia — szeroką działalność szpiegowską na ich korzyść, organizowali i dokonywali aktów sabotażu i dywersji, celem zapewnienia klęski Z. S. R. R. w czasie najbliższej kampanii przeciwko Z. S. R. R., podjętej przez „faszystowskich napastników”, prowokowali wszelkimi sposobami wyśpiślenie tej „faszystowskiej agresji”, a ponadto organizowali i dokonywali szeregu aktów terrorystycznych przeciwko kierownikom partii i rządu oraz wybitnym osobistościom sowieckim.

Oskarżony Krestinskij zeznał, iż nawiązał kontakty szpiegowskie z Niemcami z bezpośredniego polecenia Trockiego, który polecił mu nawiązać w tej sprawie rozmowy z gen. Seecktem.

PLANY TROCKIEGO

Według planów Trockiego, — uczestnicy spisku antysowieckiego mieli również na względzie innego „faszystowskiego napastnika”, a mianowicie Japonię.

Jak oświadczył oskarżony Krestinskij, podczas spotkania z Trockim w Meranie w październiku 1933 r., Trocki wskazał mu na konieczność ustalenia bardziej ścisłych kontaktów z wywiadem japońskim.

Owa wskazówka Trockiego była zakomunikowana przez Krestinskiego Piatakowowi i

innym przewodcom spisku, którzy za pośrednictwem oskarżonego Rakowskiego i innych spiskowców nawiązali rzekomo więzy z reprezentantami Japonii, którzy zobowiązali się do udzielenia spiskowcom zbrojnej pomocy w dziele obalenia władzy sowieckiej wzajemian za co spiskowcy obiecali ustąpić Japonii prowincję nadmorską.

Osk. Rakowski podczas swego pobytu w Tokio miał nawiązać w lecie 1934 r. zbrodnicze stosunki z niektórymi tamtejszymi kołami, w szczególności z Nomme, wybitnym politykiem kapitalistycznej i feudalnej Japonii.

AKTY TERRORU

Nie żyjąc nadziei na możliwość obalenia reżimu sowieckiego w drodze sabotażu, dywersji i powstań kulackich, — spiskowcy prawnicowi i trockistowskie, wiedzeni „szaloną nie nawiścią” do Z.S.R.R., przedsięwzięli mieli przygotowanie i dokonanie aktów terrorystycznych przeciwko kierownikom rządu sowieckiego i partii komunistycznej.

Dochodzenie ustaliło — mówi dalej akt oskarżenia — że zabójstwo Kirowa również było uknute na podstawie decyzji „bloku prawnicowo - trockistowskiego”. Jednym ze współników tego zabójstwa miał być Jagoda, b. szef G.P.U. i komisarz ludowy Spraw Wewnętrznych.

Według aktu oskarżenia, — Gorkij, Mienżyński, b. szef G.

P.U. i Kujbyszew padli ofiarami aktów terrorystycznych, dokonanych z polecenia zjednoczonego centrum „bloku prawnicowo - trockistowskiego”.

Zjednoczone centrum, z chwilą gdy się przekonało, że nie można poróżnić Gorkiego ze Stalinem, zostało zmuszone do decyzji zlikwidowania Gorkiego.

GORKIJ MIAŁ BYĆ ZAMORDOWANY

Dążąc do usunięcia Gorkiego za wszelką cenę, blok prawnicowo - trockistowski nakazał zamordowanie Gorkiego.

Jagoda miał użyć w charakterze bezpośrednich wykonawców tego zamiaru, byłego rodzinnego lekarza Gorkiego, doktora Lewina, profesora Pleinowa, sekretarza Gorkiego, Kruczkowa i swego sekretarza Bułanowa, oskarżonych w obecnym procesie.

Oskarżony Bułanow oświadczył: „Osobiście byłem świadkiem, jak Jagoda kilkakrotnie sprowadzał do siebie Kruczkowa, radząc temu ostatniemu, aby przebieg Gorkiego i spowodować w ten sposób chorobę”.

Poza morderstwami na osobach Gorkiego, Mienżyńskiego i Kujbyszewa, z bezpośredniego polecenia oskarżonego Jagody, oskarżeni Lewin i Kruczkow w podobny sposób mieli doprowadzić do śmierci w r. 1934 syna Gorkiego, Pieszkowa.

ZAMACH NA KOMISARZA JEŻOWA

Jagoda, po jego usunięciu ze stanowiska komisarza ludowego Spraw Wewnętrznych, wydał — zdaniem aktu oskarżenia — zarządzenia celem dokonania zabójstwa komisarza Spraw Wewnętrznych, Jeżowa.

Morderstwo Jeżowa miało być dokonane przez otrucie.

Po szczegółowym wyjaśnieniu środków, którymi oskarżony Jagoda usiłował dokonać morderstwa Jeżowa, oskarżony Bułanow, sekretarz Jagody, oświadczył, że osobiście przygotował mieszaninę, którą miało otrąć Jeżowa.

Dalej twierdzi akt oskarżenia.

nia, że w roku 1918, zaraz po rewolucji październikowej w momencie zawierania pokoju w Brześciu Litewskim, Bucharin i jego grupa, t.zw. „lewicowych komunistów”, podobnie jak Trocki i jego grupa wspólnie z lewymi socjalistami - rewolucjonistami organizowali zamach na głowę rządu sowieckiego Lenina.

Bucharin i inni oskarżeni za mierzali stordować pokój brzeski, obalić rząd sowiecki, aresztować i zamordować Lenina, Stalina i Swierdłowa oraz sformować nowy rząd ze zwolenników Bucharina.

Oskarżenie dowodzi, że „nie cny zamach na Stalina, dokonany 30 sierpnia 1918 r. przez terrorystkę Kapłan, był bezpośrednim rezultatem zamiarów lewicowych komunistów z Bucharinem na czele oraz ich współników prawnicowych i lewicowych socjalistów - rewolucjonistów”.

Przeciw wizycie króla Karola

wypowiedz'a'a się rzeń. parlamentu angie'skiego

LONDYN. — Kilku przedstawicieli opozycji poddało wieczorem w Izbie Gmin ostrej krytyce zapowiedzi oficjalnej wizyty króla Karola rumuńskiego w Londynie.

Przedstawiciel Labour Party oświadczył, że „stronictwo jest

Prasa francuska o procesie moskiewskim

PARYŻ. — Nowy proces moskiewski wywołał w Paryżu ogromne wrażenie.

Socjalistyczny „Populaire” poświęca mu aż dwa artykuły. Dyplomaty publicysta tego pisma Leroux wskazuje, że z pierwszego Politbiura rewolucji rosyjskiej, które liczyło 7 członków, pozostanie po obecnym procesie jeden jedyny Stalin.

Lenin zmarł, Tomski popełnił samobójstwo, Zinowiew i K. mieniew zostali rozstrzelani, Bucharin i Rykow zasiadają na ławie podsądnych. 5 zdrajców na 7 członków — pisze Leroux — to jest zbyt dużo na wet jak na Rosję.

W kołach politycznych Paryża du że wrażenie zrobił artykuł wstępny, który procesowi moskiewskiemu poświęcił „Temps”.

W artykule tym „Temps” oświadcza, że cała ta sprawa procesu jest dziwnie niepokojąca i jest rzeczą zrozumiałą, że nawet w skrajnie lewicowych kołach europejskich, które chętnie obdarzają zaufaniem Rosję Sowiecką, oburzenie przeważa nad nastrojami rewolucyjnymi i że ruch protestacyjny w związku z tym procesem zarysowuje się coraz szerzej.

Władza Stalina uderza bez litości tak samo na prawo, jak i na lewo, i trudno wykręcić ideę, która kieruje tą polityką surowej i okrutnej represji.

Przeciw wizycie króla Karola

wypowiedz'a'a się rzeń. parlamentu angie'skiego

LONDYN. — Kilku przedstawicieli opozycji poddało wieczorem w Izbie Gmin ostrej krytyce zapowiedzi oficjalnej wizyty króla Karola rumuńskiego w Londynie.

Przedstawiciel Labour Party oświadczył, że „stronictwo jest

przeciwne temu, by król rumuński był obecnie przyjęty”.

Izba większością 208 głosów przeciwko 104 odrzuciła rezolucję Lansbury, domagającą się od rządu wzięcia w sprawie tej wizyty.

Tragedia zropanzonego listonosza

Na osiedlu Boernerowo w Białymostku pod Warszawą, pracował na pocztę od dłuższego już czasu znany i lubiany przez wszystkich mieszkańców listonosz 24-letni Hieronim Sokołowski. Zamieszkiwał on w stolicy przy ulicy Warszawskiej 24.

W ubiegły wtorek Sokołowski otrzymał do wypłaty kwotę 140 zł. i udał się z nią do adresatów. W drodze zgubił on port monety, w której znajdowały się pieniądze.

Zropanzony listonosz udał się na miasto, chcąc za wszelką cenę pożyczyc od kogoś ze znajomych 140 złotych, nie chcąc, aby posadzono go na pocztę o

kradzież.

Długie wędrówki w poszukiwaniu pieniędzy nie przyniosły jednakże rezultatu. Sokołowski postanowił popełnić samobójstwo. W tym celu zabrał z domu rewolwer i udał się na pocztę. Przed samym wejściem do budynku zatrzymał się i wy dobyłszy broń strzelił sobie w usta.

Zaalarmowani hukiem strzału pracownicy i interesanci, którzy znajdowali się na pocztę, pośpieszyli natychmiast na ratunek nieszczęśliwemu listonoszowi. Początkowo nie wiadomo co skłoniło go do zamachu na życie.

Zawezwane Pogotowie przewiozło Sokołowskiego w stanie beznadziejnym do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Tragiczny wypadek wywołał wstrząsające wrażenie w Boernerowie. Samobójca cieszył się wielką sympatią wszystkich mieszkańców i pełnym zaufaniem władz przełożonych, mając opinię solidnego i uczciwego pracownika.

Urzednicy zlozyli przysiege na wiernosc Austrii i Schuschniggowi

WIEDEN. W Wiedniu odbyło się wczoraj zebranie przedstawicieli całego austriackiego świata urzędniczego, zorganizowanego w Austriackiej Izbie Urzędniczej.

Przed południem rozpoczęły się obrady poszczególnych organizacyjnych sekcji krajów związkowych, które powzięły

uchwały na rzecz niepodległości Austrii i wierności Schuschniggowi.

Na podstawie poszczególnych uchwał została zredagowana wspólna uchwała, w której cały świat urzędniczy składa uroczystą przysięgę na wierność niepodległej Austrii i Schuschniggowi.

Werbunek do oddziałów terrorystycznych

Każdy nowowerbowany członek otrzymuje 300 zł

LONDYN. — Jerozolimski korespondent „Daily Herald” donosi, że terroryści arabscy prze prowadzają werbunek do swych oddziałów w Kurdystanie.

W sobotę i niedzielę przekroczyło syryjsko-palestyńską granicę 200 zwerbowanych najemników, wśród których jest wielu Kurdów.

Każdy nowozwerbowany członek oddziału terrorystycznego otrzymuje po przybyciu do Damaszku zaliczkę w wysokości 5 do 10 funtów, zależnie od doświadczenia wojennego po czym zostaje wysłany do jednej z 6-ju stref operacyjnych, na które terroryści podzielili Palestynę.

Potomek gen. Paszkiewicza

domaga się zwrotu majątku

Przed Sądem Okręgowym w Lublinie toczyła się sensacyjna rozprawa o zwrot majątku Borowo, położonego w pow. puławskim, przejętego swego czasu przez państwo.

Majątek ten wchodził niegdyś w skład majoratu Siola Iwanowskiego, stanowiącego w połowie ubiegłego stulecia własność osławionego generała feldmarszałka, hr. Jana Paszkiewicza Erywańskiego. Po śmierci generała majątek dziedziczyli kolejno różni członkowie rodziny Paszkiewiczów, a ostatni potomek osławionego generała, Andrzej

Kurakin, obecnie obywatel francuski, wystąpił za pośrednictwem adwokatów polskich do Sądu Okręgowego w Lublinie z żądaniem uznania maj. Borowo za jego własność, ponieważ majątek ten gen. Paszkiewicz nabył na licytacji, a nie otrzymał w darze od cara.

Charakterystyczne jest, że Kurakin wystąpił o przyznanie mu prawa ubóstwa, przedstawiając świadectwo ubóstwa, wydane mu przez władze francuskie.

Wyrok w tej sensacyjnej sprawie zostanie ogłoszony 4 b. m.

15.000 zł odstępnego za... męża

chciała dać córka „króla bielejny”

Przed pewnym czasem przybyła do Lwowa celem wyszukania sobie męża panna J. Z., bogata Żydówka amerykańska, córka „króla bielejny” z Filadelfii. Pewnego wieczoru na dancingu poznała urzędnika prywatnego A. S., który przybył tam w towarzystwie żony. Panna Z. z pierwszego wejrzenia zakochała się w przystojnym urzędniku i za wszelką cenę pragnęła zdobyć go na męża.

W tym celu nawiązała kontakt z pośrednikami i zaproponowała przez nich żonie urzędnika 15.000 zł. odstępnego za męża.

Obrażona żona poskarżyła się krewnym wybranego, który napadł na Amerykankę na ulicy i pobili ją, łamiąc jej przy tym nos.

Wkrótce pikantna ta sprawa znajdzie swe zakończenie przed sądem.

Za uprawianie agitacji w kościele

pastor Niemoeller skazany na więzienie

BERLIN. Wczoraj, w południe zapadł wyrok w sprawie pastora Niemoellera. Skazany on został na 7 miesięcy twierdzy i grzywny pieniężne 500 i 1500 marek.

Orzeczenie sądu wydane zostało na zasadzie artykułów kodeksu karnego, przewidujących karę twierdzy, za uprawianie w kościele agitacji, mogącej wywołać niepokój publiczny oraz za wykroczenia przeciwko ustawie o ochronie państwa.

Wobec zaliczenia aresztu pre-

wencyjnego kara twierdzy oraz 500 marek grzywny uznane zostały za odcierpiane. W razie nieuwierzenia grzywny 1500 marek, będzie ona zamieniona na 3 miesięczny areszt.

Misja polityczna księżniczek

Trzy siostry króla Zogu w drodze do Ameryki

NOWY JORK. W najbliższych dniach spodziewany jest tu przyjazd trzech sióstr króla albańskiego Zogu 1-szego. Księżniczki Myzeljen, Hije i Maxhidy.

Mają one przybyć celem nawiązania stosunków z amerykańskimi kołami towarzyskimi, z których pochodzi matka narzeczonej króla Zogu, hrabina Ap-ponyi z domu Stewart.

Poza tym księżniczki będą

miały misję polityczną. Król Zogu pragnie nakłonić biskupa Fan Noli, b. premiera albańskiego, przebywającego na emigracji w Bostonie, do powrotu do Albanii.

Biskup Fan Noli w ostatnich czasach zmienił swój negatywny stosunek do króla Zogu, a nawet w kazaniach chwalił jego politykę.

Król pragnąłby obecnie powrotu biskupa do Albanii. Miał

dy poselstwem albańskim w Waszyngtonie, a biskupem Fan Noli nawiązane już były rozmowy w tej sprawie, a ostateczne załatwienie tego zagadnienia ma być osiągnięte podczas pobytu księżniczek.

Spodziewanym jest, że jeśli biskup powróci do Albanii, to w ślad jego pójda liczni przedstawiciele inteligencji albańskiej, którzy emigrowali z nim razem.

Z. KAMINSKA

Dziewczyna do wszystkiego

niezwykle dzieje pięknej dziewczyny na wielkomiejskim bruku

Frania Snopkówna, córka małego gospodarza poszła do obowiązków do Warszawy. Nałowną dziewczynę podczas wycieczki z przyjaciółką Zośką wyżył towarzyszący spacer, nieznaną jej z nazwiska szofer pod groźbą zostawienia pod Warszawą.

Frania po paru miesiącach nie mogła już ukryć skutków tej przelotnej znajomości. Straciła pracę.

Waleśając się po ulicy dziewczyna zaopiekował się jakiś młody mężczyzna, który przyprowadził ją do swego mieszkania, biorąc ją niby na służącą do siebie.

Owego dnia Kitusia odwiedził znajomy, pan Gacek, a kiedy został z dziewczyną sam na sam, zaczął się do niej obcesowo zalecać. W uścisku odkrył jej tajemnicę.

— To was ma być niedużo troje? I wie o tym Kitus? To wy się już dawno znacie, czy jak?

Nie odpowiedziałam. Na korytarzu słysząc było już, jak szurają buty pana Kitusia: wrócił z miasta ze sprawunkami.

Pokładł wszystko na stole, postawił butelkę wódki, spojrzał na mnie, na pana Gacka, który podszedł do okna, jakby nigdy nic.

Po tym dopiero powoli odwrócił się i mówił:

— Nie wiedziałem, że to twoja dawna znajoma.

— Kto?

— No, ta twoja Frania.

— Bo co? Jakto dawna?

— Jakżeś już tyle zmajstrował, to musisz chyba ją dawno znać, przynajmniej parę miesięcy.

— O czym ty gadasz? Powiedziałem ci przecież, że dopiero dziś znalazłem ją na Wybrzeżu, na ławce. Dlaczego niby mam ją znać od paru miesięcy?

— Mówię wyraźnie! Ale może to nie ty, tylko inny cię wyprzedził! — zaśmiał się znów.

Pan Kitus spojrzał na mnie i patrzył przez chwilę badawczo.

— Chodź-no tutaj! — kiwnął na mnie głową. — Powiadać prawdę!

Zaczerwieniłam się, jak rak w ukropie. Wstydziłam się spojrzeć mu w oczy. Miałam się może spowiadać dwóm obcym mężczyznom?

Złapał mnie za rękę.

— Za co ci wylała twoja pani? Chłopaków do siebie puszczałaś, co?

Pokręciłam głową.

— Gadać prawdę! Nie kłam! Mówiłaś, żeś taka głupia — mówił złym głosem. — Czy czasem ona nie jest za mądra! Zdawałoby się, że taka skromna, że taka nietknięta, a patrz-no się! Ze też ja tego od razu nie spostrzegłem. Często te dziewczuchy wiejskie mają wystające brzuchy od kartofli, czy angielskiej choroby, choroba je wiel... Rzeczywiście! I co ty, siostrze, myślisz, że u mnie zostaniesz z takim bagażem? Myślisz, że tatusia sobie znalazł dla swojego bachora? Zmiałaj, gdzie pieprz rośnie! Żeby ci tu więcej nie widział!

— Ładna zabawa! — popiskiwał spod okna ten cienki. Żeby miała co pod ręką, to bym cisnęła w niego.

Nachyliłam się po swój tłomoczek, który leżał przy kuchni na ziemi.

— Poczekaj! Nie masz się tak co śpieszyć. Chyba jeszcze parę godzin możesz wytrzymać. Możesz nam na razie usłużyć. Podaj szklanki z szafki.

Zakrzętnęłam się żywo, jak kazał.

I myślałam przy tym, jak to będzie z nocą. Była przecież jeszcze zima. Dzień był ładny i ciepły, ale noce jeszcze bardzo chłodne, a można się było spodziewać i dobrych jeszcze przymrozków, jak to w marcu. Miałam uskwierknąć na ławce, czy gdzie pod murem?

Aż mnie dreszcze przechodziły.

Oni sobie popijali i nic nie mówili do siebie.

Pan Kitus miał twarz złą, namarszczoną. Kiedy sobie podjedli, pan Kitus wyciągnął się na łóżku.

— Spać mi się zachciało — powiedział.

— To ja sobie pójdę — wyciągnął do niego rękę pan Gacek. — A ty się zbieraj! — zwrócił się do mnie. — Ja już ją ci splawię gdzieniegdź.

— Obejdzie się — mruknął pan Kitus. — Może sobie jedną noc zostać. Chyba nie jest takie pilne. Dawno już jest tak z tobą? — spytał się mnie.

— Chyba szósty miesiąc — odpowiedziałam cicho.

— Diabli nadali! — zaklął brzydko. — Zjeżdżaj, Gacek. Spać mi się chce.

Jeszcze się pan Gacek pochylił nad leżącym, coś mu tam poszeptywał. Czułam, że o mnie, ale nie wiem co.

— A daj-że ty mi spokój! Zjeżdżaj, powiedziałem! — rozeźlił się pan Kitus. — Spać mi się chce i nie mamroc mi nad uchem. Zrozumiałeś?

— A ja ci mówię: nie bądź frajer! Cwaniaczka! Żebyś nie miał kłopotu.

— Przestań nudzić! Mówiłaś przecież, że taka głupia, a teraz cwaniaczka? Do widzenia! Jak będziesz wiedział coś o tamtej sprawie, to przyjdź, a teraz daj mi spać i koniec! — odwrócił się twarzą do ściany.

Pan Gacek skrzywił się, jakby do śmiechu, pogroził mi palcem i wreszcie wyniósł się. Jakby

diabeł wyszedł z mieszkania. Lżej mi się zrobiło.

Pan Kitus leżał i nie ruszał się. Po cichutku posprzątałam, coraz spoglądając na niego, czy się czasem nie obudzi i nie każe mi się wynieść.

Nagle poruszył się, siadł i popatrzył na mnie:

— Psiakrew! — mruknął. — Gadać, jak to było. Tylko szczerą prawdę.

Rada nie rada wybąkałam całą prawdę od początku. Nie pominęłam i tego, jak to ojciec bronil krowy i że w więzieniu siedzi; jak pracowałam u pani Grodzieńskiej, jak poznałam się z Zośką, jak byłam na tym nieszczęsnym spacerze z szoferem.

Pan Kitus słuchał i tylko pomrukiwał od czasu do czasu:

— A to głupia!... Nie mogłaś... — urwał w pewnym momencie. Nie wiem, czego według niego nie mogłam, bo nie powiedział. — I powiadasz, że chyba szósty miesiąc?... Dobrze policzyłaś, czy aby czasem nie więcej?

— Chyba nie... To było przecież jakoś pod jesień, jak państwo wyjechali do krewnych. Pani przywozła nawet śliwek, żeby powidła porobić, bo starszy pan bardzo lubi śliwkowe powidła.

— Nie pleć mi o powidłach, bo mnie się zdaje, że to trochę więcej, niż sześć miesięcy.

Zacząłam i ja sobie liczyć w pamięci:

— Wrzesień, październik, listopad, grudzień — to cztery, styczeń, luty, marzec: to siedem! Będzie siedem! I przeszło!

Czas tak leci, a człowiek ani się opatrzył...

— A może to już w tych dniach, co? Do wszystkich diabłów! — irytował się czegoś pan Kitus.

— Nie, nie, na pewno. To było pod jesień, w samym końcu sierpnia.

Machnął ręką.

— To już nic z tego nie będzie!

— Z czego? — spytałam się niesmiało.

— Myślałem, że to niedawno: zaprowadziłbym cię do jednej kobiety, zrobiłaby z tobą porządek i byłby spokój. Akurat ja musiałem natrafić na ciebie! Czegoś się, psia krew, przywlokła w to miejsce? Czego?

Naprawdę, nie wiedziałam, czego się tak irytuje. Wcale się nie przywlokłam do niego, tylko sam mnie sprowadził.

— Ja wiem, że pan mnie nie może trzymać w służbie w takim stanie. I ja sobie pójdę — powiedziałam. — Tylko sama nie wiem, dokąd iść. Nie mam pieniędzy. Do domu nie mogę wrócić, bo mama nie wie co by zrobiła. I tak jest chora i jakaś dziwna od śmierci Michasi. Chciałam się rzucić do Wisły, ale tyle ludzi się kręciło.

— Przestań bajdurzyć o rzucaniu się do Wisły! Widzisz ja, jaka skora do kąpiel! Za zimna jeszcze woda. Jeszcze nikt się nie kąpie. Przestań gadać! Niech spokojnie pomyślę. Ze też ja nic nie zauważyłem! Nasłodziłaś tę kieckę, że naprawdę prawie nic nie widać!... — marszczył się, krzywił, był zły.

Położył się, kręcił się na łóżku, a ja siedziałam na krzeselku, jakbym czekała na wyrok sądowy, jak na szpilkach.

— Wyrzuci, czy nie wyrzuci? — myślałam.

Wreszcie zerwał się, wstał.

— No, to kładź się. Ja sobie pójdę. Możesz

spać spokojnie. Tylko drzwi zamknij i nikogo nie puszczaj. Może przyjdę rano.

Ciepło mi się koło serca zrobiło.

— Dobry człowiek, szlachetny! — myślałam z wdzięcznością, że mnie nie wyrzuci, że własne łóżko mi oddaje, a sam gdzieś idzie, może do znajomego, żeby się przespąć.

Chciałam nawet mu mówić, żeby tego nie robił, żeby nie było subiekcji, że ja prześpię się choćby na ziemi, byle mieć dach nad głową, że rano pójdę, chociaż nie umiałam powiedzieć, dokąd i po co? Nie dał mi nic mówić.

— Kładź się i nie gada! — huknął na mnie.

Wyszedł, a ja zaraz wyciągnęłam się na łóżku. O, bardzo przyjemnie było wyciągnąć tak nogi. Zaraz rozluźniłam spódnice, bo mnie strasznie gnioła. Byłam taka wyścisłana, że cierpiałam prawdziwe tortury, ale cierpiałam. Odechnęłam zaraz inaczej, kiedy zwolniłam się od tej męczarni.

Wydawało mi się, że wreszcie natrafiłam na zanego człowieka, który ma serce w piersiach ludzkie, a nie glaz, że rozumie moje położenie i moje cierpienie. Tak mi się jakoś zrobiło, że się nawet spałam.

Co dotknę siebie, to jednak znów zaczynam myśleć o tym, co będzie, że przyjdzie na świat dziecko, wiadomo nieszczęśliwe, bez ojca...

I co takie małenstwo winno, że byłam głupia, że dałam się tak nastraszyć, tak zwieść?...

— Już teraz nie nie poradzę! Co ma być to będzie — usiłowałam się tak pocieszać. Ale jaka to była pociecha, pożałuj Boże!

— A może umrę i ono, to małenstwo razem ze mną, jak będzie przychodziło na świat?

Nie, nie chciałam umierać. W najgorszej biedzie człowiekowi wydaje się, że stanie się jakiś cud i jakoś obróci się jego nieszczęście. Może i ja wtedy liczyłam na taki cud, bo żadne wybawienie nie światało przede mną.

Nawet po tych myślach wdzięczności dla pana Kitusia, kiedy mi się w głębi duszy cichcem roło, że może zaopiekuje się mną i dzieckiem, bo jest dobry człowiek, to przecież mówiłam sobie.

— A kto by chciał brać sobie taki kłopot na głowę, dziewczynę ze wsi i z obcym dzieckiem?!

Jakże bym mogła w to uwierzyć? Tak tylko człowiek się ludzi, żeby znaleźć w sobie trochę ochoty do życia, żeby się bronić przed śmiertelnymi myślami.

Broniłam się i ja.

Byłam bardzo zmęczona, a przecież długo usnąć nie mogłam. Różne myśli chodziły mi po głowie. To takie smutne, że człowiek może i wolałby śmierć, ale znów przypominały mi się inne czasy, kiedy byłam jeszcze samą młodą dziewczyną i za gęsiami latałam z wiatka, albo przy krowie wyśiadawałam w rowie koło szosy całymi godzinami.

Czy mi wtedy do głowy przyszło, że kiedyś, tak prędko tak będzie ze mną?

W końcu usnęłam. Obudziłam się ze świtem. Uprzątnęłam mieszkanko, jak mogłam najstaranniej. Własną szmatką kurze powycierałam. I czekałam, aż przyjdzie pan Kitus, żeby mu chociaż podziękować.

Jakoś niesporo było mu wracać.

Doczekałam się tak południa, a on nie przychodził. Już i jeść mi się porządnie zachciało. Bałam się zrazu ruszyć. Nuż pamięta, i jak wróci będzie chciał to zjeść. W końcu nie mogłam się przemóc. W dodatku apetyt miałam osłabiony bardzo. Bardzo mi się chciało przegryźć tę trochę kiełbasę ogórkiem kwaszonym. Nie pamiętam, żebym kiedy w życiu tak mocno czego chciała, jak wtedy ego ogórka.

W końcu pobiegłam na ulicę. Musiałam biec kawałek drogi, zanim znalazłam sklep, w którym były ogórki.

Kupiłam aż dwa. Po drodze nie mogłam wytrzymać i jeden nakąsałam.

Śpieszyłam się, bo obawiałam się, że może pan Kitus wróci, a ja mieszkanie zostawiłam na O. arżności Boskiej, nie zamknięte na klucz. Co prawda na korytarzu nie widziałam do tej pory, ani słyszałam żywej duszy, ale kto tam wie?

Wpadłam prędko, ile mi sił starczyło, na schody, na korytarz, biorąc za łamkę, drzwi nie puszczając.

Jakby mnie ukropem złął.

Próbuję jeszcze raz.

Zacięły się, czy jak? Pamiętałam doskonale, że nie zamykałam drzwi, bo klucza nie miałam. Zatrząsk nie było, tylko zwyczajny zamek, nie taki, jak u pani Grodzieńskiej, gdzie przy każdych drzwiach było zatrząsków przynajmniej po dwa.

Drzwi nie puszczają.

Naraz słyszę, ktoś ciężko idzie po schodach: łup, łup!... Jak to starzy, ciężko obuci ludzie.

Włóknęłam oczy w korytarz i czekałam, kto to i czego?...

(Dalszy ciąg jutro)

Proszek od **BOLU GŁOWY**

DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FRER.

KOWALSKINA

Stosuje się również

PRZY PRZEZIĘBIENIU, GRYPIE i KATARZE

WF. i PW. NA TERENIE m. KIELC

Na marginesie ostatnich wypadków w Radzie Miejskiej i w Miejskim Komitecie WF. i PW.

Omałwiając sprawy wiążące się ściśle zarówno z Domem W. F. i P. W., jak i całokształtem WF. i PW. na terenie m. Kielc, oddajemy dziś głos czynnikom pedagogicznym, których miarodajny głos nabiera zasadniczego znaczenia w kwestiach dotyczących wychowania fizycznego młodzieży.

Redakcja.

Ostatnio prasa miejscowa oraz sługębna fama w formie sensacyjnej ogłasza z jednej strony oświadczenie Rady Miejskiej w stosunku do Domu W. F. i P. W., które to oświad-

czenie zostało przygwożdżone wywiadem z p. gen. Zulaufem z drugiej strony oświadczenie p. wiceprez. „Dorobczyńskiego”, który stwierdził, że wych. fiz. na terenie Kielc stoi na bardzo niskim poziomie, oraz zająć jakie miało miejsce w dniu 28 lutego br. w magistracie.

Sprawy te obecnie zupełnie dojrzały (jak wizór) gruntem do rozwiązania. Jest to sprawa M. K. W. F. i P. W. w Kielcach wojewódzkim mieście, liczącym zgórą 60 tys. mieszkańców.

Celem tego Komitetu, czyli ludzi powołanych i mianowanych przez wojew. komitet p. w. i w. f. jest: 1) administrowanie subwencjami pochodzącymi z funduszy miasta, 2) organizowanie świąt p. w. i w. f., 3) administrowanie obiektami z zakresu [w. f. a będącymi własnością miasta (ten punkt u nas odpada, albowiem miasto nie posiada ani nigdy takiego obiektu posiadać nie będzie).

Jak wygląda p. 1 administrowanie funduszami miejsk. kom. p. w. i w. f.?

Przewodniczący m. kom. w. f. i p. w. jest z urzędu prezydent miasta, jego zastępca z urzędu wiceprezydent, sekretarzem, sekretarzem p. prezydenta, członkami — ludzie powołani z różnych organizacji społeczno-sport.

Jak widać u góry brak już czynnika fachowego a w dole? Właściwa reorganizacja m. k. wf. i pw. nastąpiła w 1931/32, kiedy rządził tam czynnik fachowy w osobach wychow. fizycznych.

W r. 1932 święto sportowe młodzieży szkół średnich dało czystego zysku przeszło 1000 zł., co przy nikłym budżecie było poważną kwotą.

Dano kilka przeglądów sił sportowych w postaci pocho-

dów przez miasto, w których brała udział przeważnie młodzież szkolna. Obszerniejszy program nie mógł być realizowany z powodu nikłego udziału pw. i wf. wynoszącego w tych latach od 1800 do 2600 zł. rocznie.

Z chwilą objęcia fotelu prezydenckiego przez p. mgr. Artwińskiego, przewodniczącego wielu organizacji półwojskowych, zdawałoby się, że sytuacja wych. fiz. zmieni się na lepsze. Przecież już w zakresie Rady Miejskiej leży troska o w. f. na terenie szkół powszechnych.

Jak to wygląda w praktyce. W nowobudowanych szkołach przez Magistrat nie ma miejsc ani na salę gimnastyczną ani na boiska szkolne. Szkoły nie dostają ani grosza na sprzęt który zakupują uczniowie z własnych funduszy. Magistrat nie posiada ani piędzi ziemi na boiska sportowe, odgrywające w wych. fiz. dużą rolę. Nadzieje zawiodły.

Kiedy zagranicą miasta sadzą się na luksusowe urządzenia sportowe, w Kielcach ludzie dobrej woli przychodzą z pomocą miastu, budując stadion, Dom PW. i WF. do których to inwestycji jak słyszeliśmy w oświadczeniu p. gen. Zulaufa Magistrat nie dołożył ani grosza.

Oborniki sieciowe i grzejniki elektryczne, żelazka, łabryki, kucharki, grzałki do rur, poduszki i inne

do nabycia na dogodnych warunkach

w Radomskim T-wie ELEKTRYCZNYM Spółka Akc. w Radomiu ulica Traugutta Nr 53

W 1936 r. w czasie uchwały preliminarza budżetowego miej. kom. w. f. i p. w. podpisany zwrócił się z prośbą do przewodniczącego m. k. w. i p. w., aby dołożył starań i podniósł budżet o 1000 zł.

W odpowiedzi usłyszał słowa: pan nie wie, że Kielce nie mają ulic, ani chodników, ale się panu nie dziwie, bo pan jest człowiekiem napływowym nie orientującym się w sytuacji kieleckiej.

Po takim „dictum” chyba nikt nie będzie wymagał od ludzi dobrej woli nie płatnych urzędników Magistrackich, by dłużej pracować w takim Komitecie, borykając się z trudnościami [nie przy zielonym biurku, ale w bezpośrednim zetknięciu z rzeczywistością.

To też m. k. w. f. w Kielcach pozbawiony jest czynnika fachowego. Również tego czynnika pozbawiona jest Rada Miejska, której członkowie z z problemami w. f. są nieobeznani.

Właściwym czynnikiem prac nad p. w. i w. f. jest komendant miejski wf. i pw., który jednak nie znajduje zrozumienia, ani w prezydium m. k. p. w. i w. f., ani wśród Rady Miejskiej.

Przypatrzmy się budżetowi m. k. pw. i wf. np. na rok 1935/37 preliminowano 3.250 zł. z tego przeznaczono na właściwe cele t. zn. na zakup broni — 143 zł., zakup amunicji 160 zł., zakup sprzętu p. w. 313,50 zł., czyli razem 616,50 zł., 18,9% resztę sum wydatkowano na administrację i kancelarię 492 zł. (15,1 proc) propagandę, prasę 364 zł. (11,2 pr) remont strzelnic i świetlica 200 zł. (6,1 proc), opłata kadr instruktorskich, czynsze za lokale, przejazdy na obozy p. w. 1336 zł. (41,1 proc.), różne 242 zł. (7,4 proc.) razem jeszcze raz 3250 zł. 50 gr. na woj. miasto Kielce.

W bież. roku budż. przygotowano preliminarz na skromne 12 tys. zł. lecz jak słysząc jest już obcięty do 7 tys. zł. Ile dają inne miasta?

Radom w r. 1935/6 7746 zł., Częstochowa 15000 zł., Sosnowiec 12580 zł., Ostrowiec 3274 zł., czyli więcej niż Kielce.

Teraz zapytuje się kto winien, że w. f. w Kielcach stoi na niskim poziomie? Czy znajdują się ludzie by w [tych warunkach pracowali, kiedy na inne cele wydaje się krocie (choćby nawet na płyty chodnikowe rozkładające się po roku).

Co robić zatem?

Stworzyć na terenie miasta Radę sportową, która byłaby głosem opinii sportowców, mających głos w świecie sportowym, a nie wyznaczać ludzi, którzy w zakresie w. f. i sportu są laikami, jak to ma miejsce w niektórych komitetach w. f. i p. w. Rada miałaby przed sobą wiele szczytnych zadań, m. in. ustalenie terminarza zawodów, propaganda miasta, sprawy turystyki, krajoznawcze, przygotowanie kampanii sportowej, celowo obliczonej i przygotowanej do urzeczywistnienia tych rzeczy, które są faktycznie dla świata sportowego ważne.

To co się dzieje w komitetach p. w. i w. f. nie da się utrzymać na dalszy dystans. Jest on fikcją, która w interesie dalszego rozwoju w. f. i sportu powinna zniknąć.

To też posunięcie z dn. 28.11 br. w m. k. pw. i wf. oby było pierwszym krokiem do reorganizacji naszego świata sportowego.

Na terenie Kielc istnieje Koło Polskiego Zw. Wychowawców Fizycznych, oraz cały szereg ludzi dobrej woli, którzy podejmą zawsze walkę ze złem, ale z wiatrakami walczyć nie będą. I. Z.

Kupon „K. Expressu Codziennego” upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino” na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

D/H AMERICAN - AUTO Kielce, ul. Sienkiewicza 35a, tel. 16-23.

Kina kieleckie:

Czwartak Trędowata
Palace: Kurier carski
Casino: Huragan
WF. i PW. Barkarola

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace” w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

Trudno żyć kulturalnie bez RADIOODBIORNIKA

TELEFUNKEN

Najnowsze modele tych aparatów do nabycia w sklepie Elektrowni Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

B A R i RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 21 tel. 12-19

Zaprasza dziś na specjalne dania barowe

Szczupak fasz. z kuskami	60 gr.
Zraz wieprzowy bity	50 gr.
Ozorek cielęcy sos chrzanowy	50 gr.
Beef a la Stragonow	50 gr.
Kielbasa smażona z kapustą	40 gr.
Bigos myśliwski	30 gr.

Ceny niezmiennione od 1935 r.

Kupon ulgowy „K. Expressu Codz.”

okazicielowi kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca w „CZWARTAKU”.

Wyrób szczotek i pędzli

J. OKRAJEWSKI

Kielce, ul. Sienkiewicza 30

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie szczotkarstwa wchodzące do użytku domowego, fabrycznego i technicznego, po cenach bardzo przystępnych

Posiadam na składzie: waliszki, teczki, sznury, zabawki, linoleum, chodniki, wycieraczki i t. p.

Pracownicy miejscy na ścigacz merski Kielczanin

W sali posiedzeń Rady Miejskiej w Kielcach odbyła się piękna uroczystość zadeklarowania przez pracowników Magistratu kieleckiego sumy 1200 zł. na ścigacz merski „Kielczanin”

Uroczyste zebranie pracowników utworzył prez. m. Kielc mgr. Artwiński, udzielając głosu prok. Otto Uhligowi, który wygłosił dłuższe przemówienie na temat celów LMK.

Przemówienie zostało nagrodzone burzliwymi oklaskami. Następnie przema-

wił prezes Zw. Pracowników Miejskich p. Wacław Grudziel.

Uroczystość została zakończona okrzykami na cześć Rzeczypospolitej Polskiej i Ligi Morskiej i Kolonialnej.

„Fomówki” na ścigacz merski

Tradycyjne „Fomówki” urządzone w trzech lokalach kieleckich dały czystego zysku ponad 350 zł.

Pieniądze te przeznaczone zostały na ścigacz merski „Kielczanin”.

Prenumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego” łącznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetrowy w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo. Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. Komunikatów bezpłatnych nieumieszczają. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.